norrstyrelsen

RAPPORT 2009: 25

Vision och mål för trafik i Region Norrland

Ett förslag från Norrstyrelsens arbetsgrupp för trafik

Förord

Norrstyrelsen har bildats för att förbereda sammanslagningen av landstingen i Norrbottens, Västerbottens och Västernorrlands län till en regionkommun med arbetsnamnet Region Norrland. Det är en ideell förening som bildats av de tre landstingen samt kommunförbunden i Norrbottens och Västernorrlands län och Region Västerbotten. Vid sidan av styrelsen och dess arbetsutskott är 140 förtroendevalda och ett stort antal tjänstemän från landsting, kommuner, kommunförbund/regionförbund, statliga myndigheter, näringsliv och andra organisationer engagerade i de många arbetsgrupper som förebereder region-bildningen. Med Region Norrland vill vi skapa förutsättningar för ett starkare och mer livskraftigt Norrland – en regionkommun som kan tillhandahålla hälso- och sjukvård och skapa utvecklingsförutsättningar på ett effektivare och uthålligare sätt än de tre landstingen var för sig kan göra.

Under våren 2009 publicerades de kartläggningar av olika verksamhets-områden som Norrstyrelsens arbetsgrupper gjort i vår rapportserie (Rapport 2009:2–2009:17). Under sommaren och hösten har arbetsgrupperna gått vidare och formulerat förslag till vision, verksamhetsidé, mål och uppgifter för Region Norrland inom sina respektive områden. I denna rapport presenterar arbetsgruppen för trafik sina förslag. Ordförande för gruppen är Erik Sedig (kd), Vännäsby, med Maria Höglander, VD för Länstrafiken i Västerbotten, som huvudsekreterare.

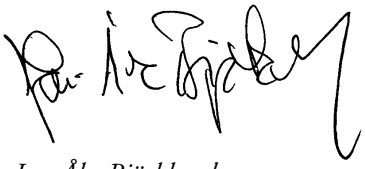

Jan-Åke Björklund
Projektledare för Norrstyrelsen

Norrstyrelsen
Hemsida: www.norrstyrelsen.se
Vid frågor om rapporten, kontakta:
Maria Höglander (070-625 87 18)
maria.hoglander@lanstrafikeniac.se

PRODUKTION: VÄSTERBOTTENS LÄNS LANDSTINGS INFORMATIONSSTAB (ES) UMEÅ 2009

1. Visionen

Den här visionen ska vara vår ledstjärna, något som inspirerar och entusiasmerar i vardagen. Bakom visionen ligger att människor behöver kunna välja det färdmedel eller den kombination av färdmedel som i varje situation bäst tillgodoser de egna resbehoven. Ofta är det kollektivtrafiken som är det självklara förstahandsvalet, men många gånger är det en kombination av kollektiva färdmedel, den egna bilen eller att gå eller cykla som är mest effektivt.

I begreppet kollektivtrafik ingår all såväl offentligt finansierad som kommersiellt bedriven kollektivtrafik på väg, järnväg, spårväg och båt samt anslutningstrafiken till flyget. Med resenärer menas både befintliga och potentiella resenärer, vilket är ett uttryck för att vi vill påverka bilisterna att minska sitt bilresande och att istället åka mer kollektivt. Den måste helt enkelt bli så bra att människor varje dag har en reell möjlighet att välja mellan en attraktiv och konkurrenskraftig kollektivtrafik och att ta den egna bilen till jobbet, skolan eller andra resmål. Det är först då som kollektivtrafiken kan bli en självklar del av det egna resandet.

Trafikvisionen för Region Norrland föreslås lyda:

> ***Kollektivtrafiken är en självklar del av resandet i ett hållbart samhälle***
>
> Kollektivtrafiken ska tillföra värde för resenärerna. Den ska öka närheten till arbetsmarknad och utbildning. Den ska locka därför att den gör det dagliga livet lättare att leva. Den ska erbjuda lugn och ro i en bekväm och trygg miljö med goda möjligheter till avkoppling och arbete. Den ska upplevas som smidig, prisvärd och säker. Resenärerna ska slippa stressa och leta parkeringsplats. Det ska vara enkelt att planera sin resa, boka biljett och betala.
>
> Men kollektivtrafiken ska också locka fler och fler därför att den bidrar till en bättre miljö. Det ska skapa en känsla av att alla bidrar till att bygga ett bättre samhälle, inte bara för oss själva utan också för kommande generationer.

2. Gemensamma värderingar

- Lyhörda för resenärernas varierande och föränderliga behov
- Förtroende för varandras vilja att arbeta tillsammans och bidra till bra helhetslösningar.
- Öppna inför nya idéer som bidrar till värdeskapande och hållbarhet.

Vi kommer inte att kunna ta gemensamma och medvetna steg i riktning mot visionen om vi inte delar vissa grundläggande värderingar. Det är värderingar som vi alla måste stå upp för i vårt dagliga arbete tillsammans. Det bygger på att alla drivs av att skapa värde för medborgarna/resenärerna och av att få vara med och bidra till en hållbar samhällsutveckling.

Att vara lyhörda för resenärernas varierande och föränderliga behov innebär att vi lyssnar tillsammans på resenärerna, tar till oss deras synpunkter och anpassar våra lösningar utifrån deras behov. Vi tänker ”utifrån och in” och är kundorienterade fullt ut i alla våra verksamheter.

Att vara öppna för nya idéer handlar om förändringsvilja och mod. Det förutsätter att vi vågar släppa fram kreativiteten och dem som vill testa nya idéer. Det måste vara tillåtet att misslyckas. Det kräver att vi är generösa och accepterar att vi alla är olika.

Vi känner tillit och förtroende inte bara till varandra i branschen utan också i förhållande till alla andra intressenter som på olika sätt är involverade i arbetet. Att vi respekterar varandras olika åsikter, har högt i tak och står upp för fattade beslut är också en grundförutsättning för att vi ska lyckas.

3. Verksamhetsidé

Genom utveckling av samhällsbetald kollektivtrafik, ska vi erbjuda regionens invånare, besökare och näringsliv attraktiva, prisvärda och säkra resor och transporter. Trafiken ska ta social och miljömässig hänsyn och öka möjligheterna till boende, företagsamhet och tillgång till offentlig service i Norrland.

Verksamhetsidén ska ha sin utgångspunkt i visionen. Den utgår också från den schematiska bild över kollektivtrafiken, dess resenärer och dess anordnare som finns med i kartläggningen. Det är ogörligt att specificera alla olika typer av resor som görs. Men eftersom det betonas att det handlar om samhällsbetalda resor så finns även t.ex. sjukresor och skolskjutsar med. Denna verksamhetsidé bygger på att trafikhuvudmannen är ett separat bolag av vilket regionen köper trafik.

Förutom persontrafik omnämns även godstrafiken i texten för att påminna om att kollektivtrafiken är nödvändig även för regionens företagsamhet. Besöksnäringen betonas särskilt. Attraktivitet har att göra med tillgänglighet, restider och bekvämlighet. Resan måste även vara prismässigt konkurrenskraftig i förhållande till framför allt bilen. Säkerhetstänkandet måste vara självklart.

I visionen kopplas kollektivtrafiken samman med ett hållbart samhälle. Det handlar om både ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet. Social hållbarhet handlar i trafikens fall om att den är skattesubventionerad och alltså en del av det inkomstomfördelande välfärdssamhället. Att det är bra för miljön att resa kollektivt står nog klart för de flesta och de senaste årens uppmärksamhet kring klimatproblemen gör trafiken än mer konkurrensmässig. Där i ligger det samtidigt en utmaning för regionen att följa med i utvecklingen av ny miljöteknik inom trafikområdet. Boende, företagsamhet och offentlig service måste rymmas inom ekonomisk hållbarhet.

4. Mål

a) Inriktningsmål

Fördubbla kollektivtrafikens marknadsandel t.o.m. år 2020.

Det övergripande strategiska inriktningsmålet är att fördubbla kollektivtrafikens marknadsandel. En fördubbling av marknadsandelen på bekostnad av bilresandet innebär betydande samhällsvinster och tar oss närmare vår vision om kollektivtrafiken som ”en självklar del i resandet i ett hållbart samhälle”. Vinsterna består i ökad tillgänglighet, bättre miljö, ökad trafiksäkerhet, mindre trängsel, ett mer jämställt transportsystem m m

b) Effektmål

Vi föreslår att ett antal mätbara mål sätts upp inom fyra perspektiv:
Med utgångspunkt från fördubblingsmålet sätter vi upp konkreta mål som ”driver” mot ett ökat resande och en ökad marknadsandel. Vi har valt att sätta upp mål i fyra perspektiv

- **Kundperspektivet**

Fler och fler människor ska uppleva kollektivtrafiken så attraktiv att de väljer att öka kollektivtrafikresandet och minska bilresandet. Människor ska dessutom vara nöjda med kollektivtrafiken när de använder den.

- **Effektivitet**

Utbudet av kollektivtrafik måste utgå från människors resebehov och inte från administrativa gränser. Planeringen av trafik såväl som infrastruktur måste därför ta sin utgångspunkt i större naturliga arbetsmarknadsregioner

- **Utveckling och förnyelse**

Kollektivtrafiken ska bidra till ett hållbart samhälle, upplevas som en modern framtidsbransch med ett starkt varumärke. Samtidigt ska ledare och medarbetare känner mening, glädje och stolthet över att arbeta tillsammans för att fördubbla kollektivtrafiken.

- **Ekonomi**

Det handlar både om livskraftiga operatörer och om maximal samhällsekonomisk vinst.

5. Region Norrlands roll och uppgifter

1. Att utveckla strategier för ett långsiktigt hållbart trafiksystem för invånare och näringsliv i regionen.
2. Att för kollektivtrafikfrågorna bidra till en god samverkan och samordning med regionen, kommuner och andra aktörer inom och utom regionen.
3. Att beställa och finansiera samhällsekonomiskt effektiv kollektivtrafik.
4. Att bevaka och påverka kollektivtrafik och kommunikationsfrågorna på nationell såväl som internationell nivå.
5. Att stödja, driva och delta i projekt som syftar till en utvecklad kollektivtrafik och en förbättrad tillgänglighet, med fördel med extern finansiering.

Norrstyrelsens rapportserie

Norrstyrelsen har bildats för att förbereda sammanslagningen av landstingen i Norrbottens, Västerbottens och Västernorrlands län till en regionkommun med arbetsnamnet Region Norrland. För att informera om sitt arbete och skapa intresse och engagemang i regionfrågan publicerar Norrstyrelsen stora delar av sitt arbete i en rapportserie.

2009:1 **Statlig verksamhet i Norrbottens, Västerbottens och Västernorrlands län**

2009:2 **Högre utbildning och forskning i Region Norrland**
En kartläggning av Norrstyrelsens arbetsgrupp för högre utbildning och forskning

2009:3 **Infrastruktur i Region Norrland**
En kartläggning av Norrstyrelsens arbetsgrupp för infrastruktur

2009:4 **Internationellt samarbete i Region Norrland**
En kartläggning av Norrstyrelsens arbetsgrupp för internationellt samarbete

2009:5 **Kultur i Region Norrland**
En kartläggning av Norrstyrelsens arbetsgrupp för kultur

2009:6 **Miljö och energi i Region Norrland**
En kartläggning av Norrstyrelsens arbetsgrupp för miljö och energi

2009:7 **Näringsliv och innovation i Region Norrland**
En kartläggning av Norrstyrelsens arbetsgrupp för näringsliv och innovation

2009:8 **Trafik i Region Norrland**
En kartläggning av Norrstyrelsens arbetsgrupp för trafik

2009:9 **Turism i Region Norrland**
En kartläggning av Norrstyrelsens arbetsgrupp för turism

2009:10 **Hälso- och sjukvård i Region Norrland**
Norrstyrelsens kartläggning av hälso- och sjukvården i Norrbotten, Västerbotten och Västernorrland

2009:11 **Ekonomifrågor vid bildandet av Region Norrland**

2009:12 **Landstingens organisation i Region Norrland**

2009:13 **Fastighetsförvaltning och lokalförsörjning vid bildandet av Region Norrland**

2009:14 **Personalfrågor vid bildandet av Region Norrland**

2009:15 **IT-frågor vid bildandet av Region Norrland**

2009:16 **Informationsfrågor vid bildandet av Region Norrland**

2009:17 **Regional utvecklingsplanering i Region Norrland**

2009:18 **Utgångspunkter för formulering av vision och mål**

2009:19 **Vision och mål för högre utbildning och forskning i Region Norrland**
Ett förslag från Norrstyrelsens arbetsgrupp för högre utbildning och forskning

2009:20 **Vision och mål för infrastruktur i Region Norrland**
Ett förslag från Norrstyrelsens arbetsgrupp för infrastruktur

2009:21 **Vision och mål för internationellt samarbete i Region Norrland**
Ett förslag från Norrstyrelsens arbetsgrupp för internationellt samarbete

2009:22 **Vision och mål för kultur i Region Norrland**
Ett förslag från Norrstyrelsens arbetsgrupp för kultur

2009:23 **Vision och mål för miljö och energi i Region Norrland**
Ett förslag från Norrstyrelsens arbetsgrupp för miljö och energi

2009:24 **Vision och mål för näringsliv och innovation i Region Norrland**
Ett förslag från Norrstyrelsens arbetsgrupp för näringsliv och innovation

2009:25 **Vision och mål för trafik i Region Norrland**
Ett förslag från Norrstyrelsens arbetsgrupp för trafik

2009:26 **Vision och mål för turism i Region Norrland**
Ett förslag från Norrstyrelsens arbetsgrupp för turism

2009:27 **Vision och mål för hälso- och sjukvård i Region Norrland**
Ett förslag från Norrstyrelsens sex arbetsgrupper för hälso- och sjukvård

2009:28 **Ekonomifrågor vid bildandet av Region Norrland – etapp 2**

2009:29 **Fastighetsfrågor vid bildandet av Region Norrland – etapp 2**

2009:30 **Personalfrågor vid bildandet av Region Norrland – etapp 2**

2009:31 **IT-frågor vid bildandet av Region Norrland – etapp 2**

2009:32 **Informationsfrågor vid bildandet av Region Norrland – etapp 2**

Rapporterna kan hämtas på: www.norrstyrelsen.se
Rapporterna kan också beställas ifrån: kontorsservice@vll.se

För vidare information:
Projektledare Jan-Åke Björklund (jan-ake.bjorklund@norrstyrelsen.se)
Huvudsekreterare Jörgen Olsson (jorgen.olsson@norrstyrelsen.se)